

ת"פ 31735/02/14 - מדינת ישראל נגד מוראם גועבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 31735-02-14 מדינת ישראל נ' גועבה

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

נגד

מוראם גועבה

ע"י עו"ד מוחמד עווד

הנאשמת

גזר דין

רקע

הנאשמת הורשעה על פי הודאתה בשבעה אישומי גניבה. האישומים המיוחסים לנאשמת דומים זה לזה, ועיקרם פנייה של הנאשמת אל קשישים ותיירים אשר ביצעו פעולות במכשירי כספומט, תוך בקשה לקבלת הדרכה כיצד לבצע פעולות, הסחת דעתם של הקרבנות, משיכת סכומי כסף מחשבונותיהם מבלי ששמו לב וגניבת הכסף. ואלו עובדות כתב האישום:

אישום ראשון:

ביום 18.11.10 פנתה הנאשמת אל אדם כבן 75 אשר התכוון לבצע פעולה בכספומט, אמרה לו כי ניסתה למשוך כסף זר מהמכשיר אך לא הצליחה, וביקשה ממנו כי יראה לה כיצד עושים זאת. המתלונן הראה לנאשמת כיצד מבצעים הפעולה, והנאשמת ביקשה ממנו שירשום לה הנחיות על דף נייר, וזאת על מנת להסיח את דעתו ממכשיר הכספומט. בעת שרשם המתלונן את ההנחיות, משכה הנאשמת מחשבונה סכום של אלפי ש"ח מבלי ששם לב וגנבה את הכסף.

אישום שני

ביום 5.11.10 פנתה הנאשמת ברחוב את אשה כבת 70, בעודה נושאת בידה תינוק כבן שנתיים, ובקשה ממנה שתראה לה כיצד לבצע פעולה בכספומט. המתלוננת הסכימה לבקשתה של הנאשמת והשתיים ניגשו לכספומט קרוב, שם הכניסה המתלוננת את הכרטיס שלה לכספומט והראתה לנאשמת כיצד לבצע את הפעולה. הנאשמת הניחה דף נייר על מקלדת הכספומט ורשמה את סדר הפעולות אותן ביצעה המתלוננת, וזאת על מנת להסיח את דעתה. אגב כך, משכה הנאשמת מחשבונה של המתלוננת סכום של אלפי ש"ח מבלי שזו שמה לב וגנבה את הכסף.

אישום שלישי

ביום 18.10.10 פנתה הנאשמת ברחוב לאישה כבת 89 וביקשה ממנה שתראה לה כיצד מושכים כסף מכספומט.

השתיים ניגשו לכספומט והמתלוננת משכה סכום של 500 ש"ח. הנאשמת טענה בפני המתלוננת כי ביטלה את הפעולה, ואגב שיחתה עם המתלוננת גנבה את סכום הכסף. המתלוננת ביקשה לוודא כי המשיכה אכן בוטלה, אך הנאשמת שבה וטענה בפניה כי ביטלה את המשיכה וזו האמינה לה ועזבה את המקום.

אישום רביעי

ביום 13.10.10 פנתה הנאשמת אל תיירת אשר ביקשה לבצע פעולה בכספומט וביקשה ממנה לבדוק האם מכשיר הכספומט תקין. התיירת משכה כסף מהכספומט ואז הנאשמת הסיחה את דעתה של התיירת, משכה מחשבונה של התיירת עוד מספר סכומים, העולים על 1,000 ש"ח בלא ידיעתה וגנבה את הכסף. לאחר מכן החליפו השתיים מספרי טלפון.

למחרת, ביום 14.10.10, התקשרה הנאשמת אל התיירת והשתיים קבעו להפגש שוב ליד הכספומט. הנאשמת הגיעה עם בתה בת ה-3 וביקשה מהמתלוננת שתראה לה כיצד היא מבצעת פעולה בכספומט. הנאשמת הסיחה את דעתה של המתלוננת בדיבורים ושאלות ואגב כך משכה מספר סכומים מחשבונה וגנבה סכום כולל של 4,900 ש"ח.

באחת המשיכות לקחה בתה של הנאשמת את השטרות אשר יצאו מהכספומט.

אישום חמישי

ביום 30.8.10 פנתה הנאשמת לאישה כבת 82 אשר ביצעה פעולה בכספומט והציעה לה עזרה. המתלוננת נענתה להצעת העזרה והנאשמת משכה מחשבונה סכום של 5,000 ש"ח - אותו גנבה. לאחר מכן אמרה הנאשמת למתלוננת כי הכספומט אינו תקין.

אישום שישי

במועד לא ידוע פנתה הנאשמת לאדם כבן 80 והציעה לו עזרה בשימוש בכספומט. המתלונן נעתר להצעה ונתן לנאשמת את מספר הקוד הסודי שלו וכן את מספר הטלפון שלו. לאחר מכן משכה הנאשמת שלושה סכומי כסף המצטברים לאלפי ש"ח מחשבונה של המתלונן וגנבה אותם.

כמו כן הנאשמת התקשרה למתלונן פעמים רבות ובאחת הפעמים ביקשה לברר מדוע בוטל כרטיס האשראי שלו.

אישום שביעי

ביום 18.10.10 משכה אישה כבת 59 סכום של 500 ש"ח מכספומט, אך ביטלה את הפעולה ועזבה את המקום. ביטול הפעולה לא נקלט והשטרות יצאו מהכספומט. הנאשמת, אשר היתה במקום, גנבה את הכסף.

בשל מעשיה אלה הורשעה הנאשמת בשבעה אישומי גניבה.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה שמה דגש על ריבוי העבירות, תחכומן והפגיעה בקרבנות חלשים. לאור זאת בקשה לקבוע מתחם עונש נפרד לכל אחת מן העבירות וסך הכל לגזור על הנאשמת עונש כולל של מאסר בפועל.

ב"כ הנאשמת שם דגש על נסיבותיה האישיות, חלוף הזמן מאז הארוע ומאמציה להשתקם. לאור אלה ביקש להמנע מהשתתף מאסר, בין ממש בין בעבודות שירות, ולהסתפק הטלת של"צ.

מתחם העונש - אישומים ראשון עד שישי

הנאשמת פעלה בשיטה קבועה - פניה לאנשים קשישים או לתיירת, תוך ניצול חולשתם היחסית, הסחת דעתם, משיכת סכומי כסף מחשבונותיהם וגניבתם. המעשים מתאפיינים בתחכום ותכנון, אך עיקר חומרתם בכיעור שבהם, המתבטא בבחירה בקרבתות קשישים, הסחת דעתם וגניבת כספם. במובן זה המעשים חורגים באופן ניכר מגניבה "סתם" וקרובים יותר לתחום עבירות המרמה והעושיק. הפגיעה בקרבתות חורגת במידה ניכרת מן הפגיעה הרכושית גרידא, והיא בעיקר הפגיעה בכבודם העצמי ובתחושת העצמאות שלהם. על מעשים דומים נאמר:

"על מנת להונות אדם בן 90 ולגזול את כספו נדרשת שפלות רוח יוצאת דופן. הדבר מלמד על העדר מצפון ומוסר. במקרה כזה הפגיעה חורגת בהרבה מהנזק הכספי הישיר אשר נגרם לקרבן העבירה - הפגיעה היא בערכים הבסיסיים ביותר עליהם מושתתת חברה - הגנה על החלשים ומתן כבוד לאדם בערוב ימיו." (עפ"ג 15-04-4822, בן שמחון נ' מ"י)

אמנם ניתן לאבחן בין המעשים מושא האישומים השונים, אך ראיתי לקבוע מתחם עונש הולם אחיד בגין כל אחד מן המעשים, והוא מאסר בפועל, לריצוי ממש, לתקופה שבין מספר חודשים, ועד שנה וחצי.

מתחם העונש - אישום שביעי

במקרה זה הנאשמת גנבה סכום כסף אשר נשאר בכספומט ולא נלקח על ידי המתלוננת. מדובר בארוע ללא תחכום או תכנון, אלא ניצול של הזדמנות שנקרתה בדרכה של המתלוננת. לפיכך מתחם העונש ההולם לגביו הוא בין מאסר מותנה וקנס ועד מאסר לתקופה קצרה.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשמת ילידת 1975. נשואה ואם לשלוש בנות. אין לחובתה הרשעות קודמות. מתסקיר שירות המבחן מיום 2.9.14 עולה, כי הנאשמת אינה בקשר עם משפחת המוצא שלה, בשל רצונה של משפחתה לכפות עליה צורת חיים מסורתית, לעומת רצונה של הנאשמת לחיות חיים עצמאיים.

מהתסקירים עולה, כי הנאשמת מקבלת אחריות מלאה למעשיה ומביעה עליהם חרטה וצער הנראים לשירות המבחן כנים ומשקפים הבנה של הפסול שבמעשים.

הנתון המשמעותי ביותר העולה מתסקירי שירות המבחן, הוא כי בפרק הזמן שבין הכרעת הדין (אשר נתנה ביום 30.3.14) ועד שמיעת הטיעונים לעונש, השתלבה הנאשמת בקבוצה שיקומית המיועדת לנשים עברייניות. עולה מהתסקיר המסכם, אשר הוגש ביום 1.7.15, כי הנאשמת השתתפה בקבוצה באופן פעיל וכי היא מחויבת לתהליך ומפיקה ממנו תועלת, המתבטאת בזיהוי החלקים הבעייתיים שבאישיותה ורכישת כלים להתמודד איתם. להערכת שירות המבחן, אם הנאשמת תמשיך ותשתתף בתהליך, הדבר יביא לשינוי דפוסי ההתנהגות הבעייתיים שלה ובסופו של דבר לשיקומה.

לצד זאת העריך שירות המבחן, כי הטלת עונש מאסר בפועל עלול להביא לקטיעת ההליך השיקומי ולהדרדרות במצבה,

וכן הדבר יפגע בבנותיה של הנאשמת.

לאור אלה, המלצת שירות המבחן היא להמנע מהשתתף מאסר בפועל, ולכל היותר להשית על הנאשמת מאסר קצר אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות וכן צו מבחן.

דין והכרעה

הנאשמת עברה רצף העבירות, המתאפיינות בכיעור ושפלות. מן הדין היה להשית עליה בגין מעשיה עונש מאסר לתקופה לא קצרה. אך מנגד, מכלול הנסיבות החיצוניות לעבירות, פועל לזכותה של הנאשמת:

הנאשמת הודתה במיוחס לה וקיבלה אחריות למעשיה, לא רק במובן הפורמלי, אלא גם - ובעיקר - במובן הערכי, של הפנמת הפסול שבמעשים.

הנאשמת השתלבה בהצלחה בהליך טיפולי אשר נשא פירות. מתסקירי שירות המבחן עולה, כי הנאשמת מפגינה מוטיבציה ממשית ומפיקה תועלת ממשית מן ההליך.

מאז ביצוע המעשים חלף זמן ניכר: המעשים בוצעו בשנת 2010. כתב האישום הוגש במקור בשנת 2012, אך הנאשמת לא אותרה וההליכים הותלו ולאחר מכן בוטל האישום. כתב האישום הוגש מחדש רק בשנת 2014, כארבע שנים לאחר ביצוע העבירות.

לאחר לבטים, ובעיקר לאור ההליך השיקומי המרשים אותו עברה הנאשמת, ראיתי לחרוג ממתחם העונש ההולם ולגזור על הנאשמת ששה חודשי מאסר, אותו תרצה בדרך של עבודות שירות - ואקווה כי הנאשמת תוכיח בהמשך דרכה כי לא טעיתי.

אבהיר, כי אלמלא ההליך השיקומי ומאמציה של הנאשמת לתקן את דרכיה, לא הייתי מהסס להשית עליה את העונש הראוי לה - מאסר לריצוי ממש לתקופה משמעותית.

לפיכך גוזר על הנאשמת את העונשים הבאים:

א. ששה חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצו בעבודות שירות. תחילת ריצוי העונש ביום 6.1.2016. ככל שלא תקבל הנאשמת הנחיה אחרת, עליה להתייצב עד השעה 8:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במחוז הדרום.

ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ההשמה או מועד תחילת הריצוי, הדבר יעשה על ידי ממונה עבודות שירות ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.

ב. ארבעה חודשי מאסר, אותו לא תרצה אלא אם תעבור כל עבירת רכוש, למעט עבירה על סעיף 413 לחוק העונשין, תוך שלוש שנים מהיום.

ג. פיצוי למתלוננים:

המתלונן שרגא גורני (אישום ראשון): 4,000 ש"ח.

המתלוננת עביר אספיר (אישום שני): 4,000 ש"ח.

המתלוננת רוז אניס (אישום שלישי): 1,000 ש"ח.

המתלוננת אני קרולה (אישום רביעי): 7,000 ש"ח.

המתלוננת סוזי מנגל (אישום חמישי): 6,000 ש"ח.

המתלונן פנחס יששכרוב (אישום שישי): 4,000 ש"ח

המתלוננת לאה אריה (אישום שביעי): 1,000 ש"ח.

המאשימה תעביר למזכירות בית המשפט את פרטי המתלוננים עד ליום 1.11.15. הפיצויים ישולמו עד ליום 1.12.15.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז חשוון תשע"ו, 29 אוקטובר 2015, במעמד הצדדים.